

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM

POGOVORA PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE V ODDAJI »TV KLUB« NA POP TV 18. november 2007

MATJAŽ TANKO: Pozdravljeni. Jutri bodo poslanci v parlamentu glasovali o zaupnici vladi s katero se bo, kot vse kaže, vsaj začasno končala politična kriza, ki jo je z napovedjo možnega odstopa povzročil predsednik vlade Janez Janša, ki je tudi gost v nocojšnjem studiu. Dober večer.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Dober večer.

MATJAŽ TANKO: Najpomembnejšo odločitev, še pred glasovanjem, je danes sprejel pravzaprav Desus, z napovedjo, da bo vašo vlado jutri podprl. Je torej zaupnica teoretično dobljena?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej, to dejanje DESUSa, ta današnja odločitev, je konstruktivna, državotvorna, vendar pa nezaupnica ni vložena zaradi DESUSa ali zaradi koalicije. To je interpretacijo opozicije, ki so jo mediji na široko povzeli. Nihče pa ni predstavil pisma, ki sem ga poslal v državni zbor, kjer sem razloge obrazložil. Niti v enem stavku ne govorim ne o DESUSu ne o koaliciji.

MATJAŽ TANKO: Minister Erjavec se je, pred to odločitvijo, hotel pogovarjati z vami, možnosti mu niste dali. Zakaj?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Mi smo imeli dolg sestanek prejšnji ponedeljek, ne samo z njim, ampak s celotno poslansko skupino DESUSa. Moj kabinet ga je danes cel dopoldan iskal, bil je nedosegljiv, vendar za pogovor še vedno ni prepozno.

MATJAŽ TANKO: Rekel je tudi, naj vas vprašam zakaj?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Poleg tega naj še enkrat ponovim, ta nezaupnica ni vložena zaradi DESUSa. To, se je v zadnjih dneh naredila scena iz tega, ker je opozicija interpretirala, da je zaupnica vložena oziroma da je zahteva za glasovanje o zaupnici vložena zaradi DESUSa. Jaz sem o DESUSu govoril, ko sem govoril o razmerah v koaliciji na nacionalni televiziji. Nikjer nisem rekel, da je to razlog za zaupnico. Torej, ne ukvarjajmo se z zadevami, ki jih ni.

MATJAŽ TANKO: Napovedali ste tudi možen odstop. Od takrat ste mnenje spremenili in se zdaj zadovoljili zgolj z zaupnico. Zakaj?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Tudi to ni res. Jaz sem v torek dejal, da smo analizirali rezultate nedeljskih volitev - predvsem situacijo, ki je pripeljala do takšnih rezultatov in še predvsem zadeve, ki se dogajajo izven Slovenije, da ocenjujemo, da so razmere resne, da so odprte vse možnosti, vključno z odstopom vlade. Ta možnost je še vedno odprta.

MATJAŽ TANKO: Pahorjevi Socialni demokrati so ta teden sporočili, da se bodo, zaradi politične negotovosti v državi, začeli pospešeno pripravljati na volitve, tudi predčasne. Da pa vlade, brez mandata volivcev, seveda nočejo prevzeti. Kako to razumete?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej, v vladi je DESUS s štirimi poslanci. Gospod Pahor je na volitvah pridobil, mislim da, dvanajst poslancev, potem so nakupili še štiri. Tako, da jih imajo 16. Se pravi štirikrat več kot DESUS, ki je vladna stranka. Imajo štirikrat večji mandat za sodelovanje v vladi kot pa stranka s 4 poslanci. Vendar je za to treba nekaj poguma.

MATJAŽ TANKO: Večina analitikov meni, da ste zaupnico v parlamentu dobro tempirali in da ste z njo preusmerili pozornost s predsedniških volitev in referendumoma na domnevno vladno krizo.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: To so interpretacije politične scene. Vprašanje zaupnice v državni zbor ni vloženo zaradi tega. Vloženo je zato, ker je v Sloveniji v zadnjih tednih, lahko bi rekli, tam nekje od septembra naprej, začelo razpadati neko temeljno soglasje o tem, da bomo enotno sprejeli zgodovinski izziv, ki je pred nami. Zgodovinski izziv, za katerega se je odločil državni zbor, ko te vlade še ni bilo in, ki so ga podprle tudi opozicijske parlamentarne stranke v nekem, posebno podpisanim sporazumu. Nekako je veljalo, da je predsedovanje oziroma vodenje Evropske unije nekaj, za kar mora Slovenija strniti sile. Vlada igra tukaj popolnoma z odprtimi kartami, vse informacije so na voljo, odprti smo za vse predloge. Vendar pa je zelo težko se soočiti s tem izzivom, če ravno v tem času, ko Evropa, pa tudi svet, ugiba o tem, kakšna je država, ki bo vodila Evropsko unijo prvo polovico naslednjega leta, prihajajo informacije o tem - pa ne samo informacije, to je normalno, ampak apeli pomembnih organizacij, 570 vaših kolegov recimo, tudi iz političnih krogov - da Slovenija s to vlado predstavlja grožnjo za sedanost in prihodnost Evropske unije. Ti apeli, ti pozivi so bili uradno poslani na vse politične naslove v Evropi, tudi širše v svetu, vsem stanovskim novinarskim organizacijam, vašim kolegom tudi po lokalnih medijih po evropskih državah. Ni novinarja v Evropi, ki se danes nebi s tem ukvarjal. Slovenija je naenkrat začela v Evropi kotirati - v teh tednih - kot država, kjer imamo taborišča za Rome in kot država, kjer se omejuje medijska svoboda. Tisti, ki so to peticijo poslali - gre v bistvu za Društvo novinarjev in za sindikat novinarjev, ker politično se zadeve vodijo od tam oziroma operativno, politično je vprašanje od kje - na svojih spletnih straneh ugotavljajo, da je ta peticija in ta poziv v Sloveniji naletel na neko - skoraj - ignoranco oziroma na mlačne odzive. V svetu pa na odločne reakcije in na veliko zanimanje. Na lastnih spletnih straneh in tudi na spletnih straneh nekaterih tednikov oziroma revij v Sloveniji je natančno navedeno kje je bilo to vse že objavljeno, kakšne so bile reakcije, da je o tem razpravljal litovski parlament, da so se na to odzvale številne novinarske organizacije in da je naenkrat imidž Slovenije v svetu slab. Torej, zahteva za glasovanje o zaupnici ni vložena zaradi razmer v koaliciji, niti ne zaradi tega, ker bi vlada nekako ne bila sposobna sprejeti tega izziva. Ta zahteva je vložena zaradi tega, ker smo si doslej mislili, da je to nacionalni projekt. Od septembra, ko je ta apel šel po svetu in po Evropi, pa takšnega vtisa v svet ne dajemo. Dajemo vtis razcepljene, razdeljene države. Države, ki ima težave s spoštovanjem človekovih pravic in države, kakršna naj bi, po navedbah 570 vaših kolegov, predstavljala grožnjo za sedanost in prihodnost Evropske unije. V takšnih razmerah ni mogoče normalno delati, ne doma ne v tujini. Potrebno se je odločiti - če res ti ljudje mislijo, da Slovenija s to vlado predstavlja grožnjo za sedanost in prihodnost Evropske unije, potem je ta vlada pripravljena odstopiti. Lahko mirno pride druga vlada, mi bomo absolutno konstruktivni v vsakem oziru. Niti v enem stavku ne bomo Slovenije blatili v tujini.

MATJAŽ TANKO: Jaz verjamem, da so novinarji to poizkušali že povedati doma, kar so napisali v tem pismu. Zakaj se zdaj razburjate, oziroma ste užaljeni, zato ker je šlo to ven, ko se je pa to dogajalo doma. Zakaj ste, seveda, bolj pozorni na očitke iz tujine, kot pa na to, kar se dogaja doma?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: To ni res. Nihče ni prišel do mene ali na vlado prej, preden se

je to zgodilo. Jaz sem dobil dopis dveh, ki sta tehnično organizirala podpisovanje te peticije, v katerem piše: »Pošljamo vam peticijo, ki smo jo že poslali na več kot 300 naslovov po celi Evropi«, predsednikom vlad, predsednikom držav, vsem stanovskim organizacijam in tako naprej, in ki je že naredila tisto, kar smo nameravali. Nihče ni zahteval pogovora prej, vse to se je zgodilo nekje v ozadju in po tistem je bilo to poslano meni, in tudi drugim institucijam.

MATJAŽ TANKO: Dobro, zdaj razumem to, da smo znova krivi novinarji, za to, kar se dogaja v državi.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej zato, jaz ne govorim o tem, kar se dogaja v državi. Jaz govorim o tem, kako je v teh tednih in mesecih Slovenija ...

MATJAŽ TANKO: To vas bolj skrbi?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: ... Slovenija predstavljena v svetu. Tudi vi ste državljan te države. 570 vaših kolegic in kolegov je državljanov in državljanek te države. Ko gremo izven te države, smo vsi Slovenija. Če se govori slabo o vladi, si nihče v tujini pod Vlado Republike Slovenije ne predstavlja mene ali pa - ne vem - ministra Vizjaka ali kogarkoli iz vlade, ampak si predstavlja vlado neke države Slovenije. Tudi vašo vlado.

MATJAŽ TANKO: Če se vrnemo k problemom?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej, neke meje so. Ta vlada ni nikoli bežala pred kritiko. O tej vladi se mesečno objavlja, po uradni statistiki, še enkrat več negativnih člankov in prispevkov v slovenskih medijih kot v primerljivih obdobjih v prejšnjih mandatih. Sami to lahko spremljate in nikakršne cenzure ta vlada ne izvaja.

MATJAŽ TANKO: No, morebiti je problem drugje?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: V tej peticiji so podpisani vaši kolegi, od POP TV-ja, do Cicibana?

MATJAŽ TANKO: No, ali bi lahko zdaj nehali s to peticijo, preveč časa porabljava s tem. Mislim, da so še druge težave. Mogoče je to problem?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Velike težave.

MATJAŽ TANKO: Mogoče je to problem, komuniciranje vaših služb in služb ministrov z mediji. Novinarji imamo s pridobivanjem informacije prevečkrat velike težave. Tudi to je krivo.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Poglejte, to drži. Te težave obstajajo. Tudi naše reakcije so včasih pretirane, iz različnih razlogov. Vendar nič od tega ni razlog za to, da se v svet, na vse relevantne naslove, piše, pošlje apel.

MATJAŽ TANKO: No, smo zopet pri tem?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: V tem smislu, da predsedovanje Slovenije predstavlja nevarnost za sedanost in prihodnost Evropske unije. Nič od tega ni razlog za to.

MATJAŽ TANKO: Če se vrnemo h koaliciji, k jutrišnjemu dnevu. Kaj si obetate v koaliciji od sodelovanja z novim predsednikom SLS Bojanom Šrotom, glede na to, da ste bili pred časom zelo kritični do njegovega brata Boška in Pivovarne Laško?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej, jaz sem že nekajkrat - nazadnje mislim, da dva dni nazaj - povedal, da vsakega sodim po njegovih lastnih dejanjih, ne po dejanjih njegovega brata. Če bi ljudi sodil po dejanjih njihovih bratov, potem bi zelo težko sodeloval z nekaterimi ministri v lastni vladi.

MATJAŽ TANKO: Vlada se je veliko kritik pridobila na račun inflacije, ene največjih, celo največje na območju evra. Tudi v tujini kritizirajo, tudi evropski komisar za finance, Almunia. Je res, da je zanjo kriva tudi visoko gospodarska rast?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Večinoma imajo države, ki imajo visoko gospodarsko rast, tudi nekoliko višjo inflacijo. Slovenska inflacija je približno za 2 odstotni točki višja od povprečne inflacije znotraj evro območja in to nas skrbi. Je pa to še vedno ena najnižjih inflacij v zgodovini Slovenije. To ne pomeni, da to ni problem, da se z njim ne spopadamo, da ga ne jemljemo resno. Res pa je, da je inflacija lahko tudi psihološko pogojen pojav. Večjo paniko delamo okrog tega, večji so pritiski na dvig plač, dvig cen in zadeva dobi neko spiralo, ki se običajno slabo konča. Zato ni samo odgovornost vlade, da inflacijo zmanjšamo. Vlada ima tukaj veliko odgovornost, ne pa izrecno.

MATJAŽ TANKO: Ampak je očitno, da je vlada na inflacijske znake odreagirala prepozno. Predvsem, ko je šlo za podražitev hrane. Posredovala ni ne pri prvem, ne pri drugem valu podražitev, čeprav je minister Vizjak za tole mizo, pred dobrima dvema mesecema dejal, da vlada to lahko naredi, da ima vzvode. Pa še vedno ni, tudi pri tretjem valu podražitev ne. Zakaj?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Povejte mi, katerih vzvodov nismo uporabili.

MATJAŽ TANKO: Dobro, ne vem kakšne imate, če jih sploh imate.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Če smo odgovorni, če pravite, da smo odgovorni, potem verjetno verjamete.

MATJAŽ TANKO: Ne, ne, rekel je, da boste zajezili drugi, tretji val podražitev. Pa so prišli vseeno.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Poglejte, na cene, ki se prosto oblikujejo na trgu, vlada nima neposrednega vpliva. Vlada preko regulativ, ki so tukaj, lahko - samo v skladu z evropskimi standardi - skrbi za to, da je na trgu konkurenca in da se stvari uravnavajo. Tukaj ima Slovenija določene težave, vendar teh težav ni možno odpraviti čez noč. Trgovske verige, ki se lahko tudi kartelno dogovorijo - jaz ne pravim, da so se, ampak nekateri podatki kažejo tudi v to smer - te verige niso nastale čez noč in se jih tudi ne da razgraditi in povečati konkurenco čez noč.

MATJAŽ TANKO: Vse skupaj se odraža tudi med delavci, še posebej med tistimi, z najnižjimi dohodki. To ni treba, da tu ugotavljava. In zdaj so šli, včeraj, na ulice, tudi ministrica za delo, Cotmanova. Ste to potezo spodbudili vi? Ali ste hoteli s tem dati kakšno sporočilo?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej, sporočilo je bilo jasno. Ministrica se je za to sama odločila. Mislim, da je prav, da se je odločila. Vodi tudi Ekonomsko-socialni svet. Apelirala je že na zadnji seji Ekonomsko-socialnega sveta - kjer sem bil tudi sam prisoten - na to, naj se bolj resno pogajajo. Apelirala je tudi na delodajalce, vsaj v tistih podjetjih, kjer so rezultati dobri, da te rezultate delijo tudi z zaposlenimi. Takšno je tudi stališče vlade. Tako, da tukaj ni bilo nikakršnega nasprotja. Jaz sem to stališče že velikokrat povedal. Sem pa tudi jasno povedal, da samo linearni ukrepi, kjer se enako tretira plačno politiko v dobrih in slabih podjetjih, niso vedno na mestu. Tako, da je treba gledati na konkretno situacijo v panogi in v podjetju. Ob tem pa je treba biti solidaren do tistih, ki imajo najnižje plače. Tukaj je vedno še nekaj manevrskega prostora - tudi v tistih podjetjih, kjer morda niso tako

uspešni, da se pomaga tistim, ali pa da se najnižje plače nekoliko dvignejo, ali pa da se jim pomaga preko različnih mehanizmov, ob trinajsti plači, božičnici, ali kakor koli.

MATJAŽ TANKO: Vi se potem strinjate, da se, pri dobro stoječih podjetjih, poviša plača za 3 odstotke in pol, namesto dva in pol?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Pri dobro stoječih podjetjih ...

MATJAŽ TANKO: To ne bo vplivalo na inflacijo, kot govorijo nekateri?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: ... se lahko plače dvignejo več. Odvisno od tega, kakšni so rezultati.

MATJAŽ TANKO: Ne bo vplivalo na inflacijo?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ta pogajanja ne potekajo o dobro stoječih ali slabo stoječih podjetjih, ampak ...

MATJAŽ TANKO: Ampak, govori se, da bo dvig plač spet potegnil inflacijo navzgor.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Na inflacijo enako vpliva denar, ki se ga izplača delavcem kot denar, ki se izplača menedžerjem, lastnikom preko dividend in tako naprej. Govorimo o neki isti vsoti. Znotraj tega je treba zagotoviti pravično delitev.

MATJAŽ TANKO: Jutri bo torej glasovanje o zaupnici, ki jo boste očitno dobili. Bo zgodba s tem končana, glede na to, kot ste dejali, da ste pripravljeni odstopiti kadar koli in iti na predčasne volitve? Kakšne bodo zdaj vaše poteze?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Takšne, kot sem jih napovedal na začetku. Odvisno od ravnanja jutri. Ne samo od glasovanja, tudi od razprav, od atmosfere. Od tega, ali bo možno oceniti, da lahko ponovno zgradimo neko temeljno soglasje v tej državi, da skupaj stopimo naproti izzivu, ki je pred nami, bo odvisno tudi moje ravnanje. V kolikor bo še v naprej prevladovala, ocena, da je Slovenija s to vlado nevarnost za sedanost in prihodnost Evropske unije, potem ta vlada na tem položaju ne bo vztrajala.

MATJAŽ TANKO: Podporo boste jutri dobili tudi za to, ker to vlado, vašo, čaka v prihodnje, kot ste govorili skozi ves ta pogovor, odgovorna naloga, predsedovanje Evropski uniji, ki bi bilo v primeru odstopa vlade oteženo. Pa ste razmišljali mogoče tudi o tem, da bi v takšnih razmerah predsedovanje prevzela katera od drugih članic?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Glejte, to ni odvisno od tega, kako jaz razmišljam. Tudi to ni potrebno. To se je pojavilo nekje v opozicijskih krogih, ki niso niti dobro seznanjeni s tem, kaj vodenje Evropske unije je. Slovenija bo opravila ta izziv, s to ali s kakšno drugo vlado. Priprave so pripeljane praktično do konca. Pravzaprav je najtežje delo, ki se ne vidi, ni nagrajeno, mu nihče ne aplaudira, narejeno. Ekipe so zagotovljene, ljudje so, prvič v zgodovini te države, ker je ta izziv prvič pred nami, usposobljeni za naloge, ki jih čakajo. Vedo kaj je to, poznajo vsebino, se pripravljajo. V Sloveniji še nikoli, niti približno, ni bilo toliko znanja o tem, kakšna so stališča ostalih 26 držav članic Evropske unije do vseh odprtih in perečih vprašanj. Vemo kaj so prioritete, vemo kje so morebitna presenečenja. Tudi, če se vlada zamenja, ljudje, ki delajo operativno, ali ki bodo delali operativno, bodo, upam, ostali. Tako, da Slovenija je sposobna nositi ta izziv. V ta projekt smo vložili ogromno naporov, zaradi tega izpustili tudi kaj drugega, morda nas kje zaradi tega tudi upravičeno kritizirajo. Vendar smo naredili vse, da bo

Slovenija ta izziv dostojno opravila. Zaradi tega mislim, da ni pretirano - če apeliram na to, da se okrog te točke vzpostavi neko temeljno soglasje, vsaj v tem smislu - da se v tem času Slovenije ne blati v tujini.

MATJAŽ TANKO: Se boste o tem pogovorili tudi z drugimi predsedniki strank? Dogovor je bil baje že sklenjen.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: O tem smo se, ne samo dogovorili, o tem smo sporazum tudi podpisali. Vse to, o čemer sem prej govoril, se je dogajalo po tistem, ko je bil sporazum že podpisan. Tako, da jaz ne vidim sedaj druge možnosti, kot da naredimo odprto razpravo tudi v državnem zboru, kjer lahko vsak poslanec pojasni svoj glas pred glasovanjem, vsaka poslanska skupina. Na osnovi tega se bo videlo, ali obstaja, ali smo sposobni - ker v tem trenutku ne obstaja - videlo se bo ali smo sposobni ponovno zgraditi to soglasje. Če bom ocenil, da smo to sposobni, potem bomo še naprej, enako zavzeto in še bolj, delali za to, da bo Slovenija to nalogo dostojno opravila, v našem interesu in v interesu celotne Evropske unije.

MATJAŽ TANKO: Za konec še vprašanje, ki se zdi marsikomu bolj pomembno, kot vsa, o katerih sva do sedaj govorila, kdaj bo poroka?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: V tem kontekstu je to popolnoma nepomembno in osebnih stvari ne bi mešal s tem.

MATJAŽ TANKO: Dobro. Gospod predsednik, hvala, ker ste bili naš gost.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala za vabilo.